

Hypocrisie ten top: Het Westen omzeilt zijn eigen sancties tegen Rusland

[Geschreven Door Rico Stevens](#) op 30 jan, 2023

Voor onder andere de export van Russische ruwe olie is een heel nieuwe 'grijze' markt ontstaan. Landen als China en vooral India springen met veel enthousiasme op deze kans. En Europa? Dat koopt alsnog de olie, maar dan nadat die een enorme omweg heeft afgelegd.

We zijn bijna aan de eerste 'verjaardag' van de oorlog in Oekraïne, en het einde lijkt nog niet in zicht. Ondanks de vele sancties die het Westen al afkondigde.

In maart van vorig jaar zei premier De Croo nog dat "de Russische economie sterk aan het verzwakken is" dankzij die sancties. Hij benadrukte dat je "geen militaire macht kan zijn als je ook geen economische macht hebt, dus wij zijn die oorlog in Oekraïne eigenlijk heel moeilijk aan het maken voor hen".

Maar die analyse is dus wat te optimistisch gebleken.

Goed op papier

Nochtans was het een goed verhaal. Geld, gebouwen en zelfs jachten van rijke en machtige Russische burgers werden bevroren, hun mogelijkheden om te reizen werden beperkt, en de verkoop van Russische grondstoffen en energie werd drastisch afgebouwd.

Ook veel bedrijven volgden onze overheden daarin, met zogenaamde 'zelf-sancties'. Denk maar aan McDonalds en Starbucks, die zich droogweg terug trokken van de Russische markt.

Op papier leken de maatregelen het hart van de Russische economie te raken. Prognoses in het voorjaar van 2022 voorspelden een daling van het BBP met ten minste 7-8% (en mogelijk zelfs 11%). De prijzen zouden er zelfs met 20-25% gaan stijgen.

Maar Rusland is niet op de knieën gedwongen. Verre van zelfs: Volgens recente cijfers is het Russische BBP in 2022 inderdaad gedaald, maar slechts met zo'n 3,3%. En de inflatie, die bedroeg ongeveer 12%: slecht, maar niet zo pijnlijk als voorspeld. 't Is niet dat wij het op dat vlak veel beter deden dit jaar.

De belangrijkste conclusies van dat hele sanctie-verhaal? De oorlog in Oekraïne gaat gewoon door, en er staan genoeg landen klaar om de westerse sancties te omzeilen.

Via een omweg

Als het op de handel van ruwe olie aankomt is één land daarbij de grote winnaar: India. Zoals indertijd met de diamanthandel zagen ze daar een opportuniteit in de 'westerse moraliteit'.

Hun redenering is eenvoudig: 'Oké, als jullie plots geen vuile deals meer willen doen dan nemen wij die wel over'.

The Economist

Niet dat we in het Westen plots geen ruwe olie meer kopen van Moskou. Griekse transportbedrijven, Britse verzekeraars en Nederlandse en Japanse banken hebben die sector jarenlang beheerst, dus zoiets verdwijnt niet overnacht.

Concreet is het aandeel Russische ruwe olie ongeveer gehalveerd. Initieel kelderde het van 60 naar 13 procent, en ondertussen stabiliseerde het rond de 35%.

Maar dat is niet de enige Russische olie die we kopen. Er is namelijk ook een soort bizarre omweg ontstaan, via de 'zwarte' handel.

Dat gaat zo: tankers, soms wel een halve eeuw oud en behoorlijk beschadigd, worden de zee op gestuurd. Ze zetten hun transponders uit, krijgen een nieuwe naam en worden overgeschilderd, soms meerdere keren per reis. Vervolgens varen ze via drukke terminals, waar hun ruwe olie dan wordt vermengd met andere, 'correcte' olie.

Onlangs werden zo bijvoorbeeld verschillende enorme tankers gespot, terwijl ze voor de kust van Gibraltar ladingen aannamen van kleinere Russische schepen.

Alternatief

Maar wat onze sancties waarschijnlijk dus nog het meest ondermijnt, is het feit dat de Russen alternatieven voor de westerse handelaren hebben gevonden.

Zoals al aangehaald zijn dat vooral China en India.

En de trafiek met die landen heeft nog ruimte om te groeien.

Volgens data consulting bureau Kayrros zijn de Chinese en Indische opslagtanks nog voor minder dan tweederde gevuld. Dat wijst erop dat ze niet aan het stockeren zijn, maar actief aan het raffineren en doorverkopen. Ook aan Europa.

En eerder deze maand nog, heeft China zijn exportquota voor geraffineerde olie met bijna 50% verhoogd ten opzichte van een jaar geleden. Het is een duidelijk voorbode van de aankoop van meer ruwe olie uit Rusland.

Moskou blij

Dit klinkt natuurlijk als muziek in de oren voor Moskou. Het betekent immers dat een steeds groter deel van zijn 'exportmachine' buiten de westerse controle zal vallen, en het maakt tegelijk de prijzen minder transparant.

De oliehandel zal jammer genoeg verder uitkristalliseren langs geopolitieke lijnen. In december verklaarden verschillende grote westerse bedrijven, waaronder ExxonMobil en Shell, dat zij geen tankers meer zouden huren die Russische olie hebben vervoerd. Dat dwingt de eigenaars van die schepen om partij te kiezen.

En de oliehandel zal ook gewoon riskanter worden door deze evolutie. Een groeiend deel van de olie in de wereld wordt immers vervoerd door bedrijven zonder reputatie, op verouderde schepen, die langere en gevaarlijkere reizen maken dan ooit tevoren. Als zij een ongeluk veroorzaken, willen of kunnen de verzekeraars de schade misschien niet dekken, en is het de (meestal arme) lokale bevolking die met de *shit* zit.

Maar misschien nog belangrijker: de sancties bereiken hun doel niet.

Gefaald

De oorspronkelijke bedoeling was om de Russische economie een shock toe te brengen waarvan die moeilijk zou kunnen herstellen. Dat is mislukt.

Dan maar het nieuwe doel: langzame verstikking van de Russische economie, zodat ze uiteindelijk hun oorlog niet meer kunnen betalen.

Maar ook dat doel is onzin. Poetin is namelijk helemaal niet van plan om te besparen op zijn oorlogsmachine. Dat staat zelfs in de Russische wet: op

sociale en militaire uitgaven wordt niet bespaard, en die zijn losgekoppeld van de olie- en gasinkomsten.

Met andere woorden: sancties allemaal goed en wel, maar ons leger zal zijn geld blijven krijgen.

De conclusie is dus jammer genoeg vernietigend.

- De sancties hebben veel minder goed gewerkt dan verwacht;
- We zien er zelf economisch veel harder van af dan verwacht;
- Andere delen van de wereld staan met open armen klaar om de handel van Russische energie (en ruwe olie in het bijzonder) over te nemen;
- En alsof dat nog niet genoeg was, blijkt nu dat we onze eigen sancties niet eens respecteren. We kopen de Russische olie immers via achterpoortjes en na een reisje-rond-de-wereld alsnog terug.